

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023-2024

Anul de studiu II / Semestrul II

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Muzeologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / calificarea	Identități regionale în Europa Central-Răsăriteană. Masterat în istorie istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), asistent de cercetare în istorie (COR 263308)

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Atitudini culturale interbelice românești în context european			2.2. Cod disciplină	MIR 2201		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. univ. dr. Georgeta Orian						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. univ. dr. Georgeta Orian						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	24	din care: 3.5. curs	12	3.6. seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					2
Examinări					4
Alte activități - pregătire în sesiune					20

3.7 Total ore studiu individual	126
3.9 Total ore pe semestru	150
3.10 Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector și ecran de proiecție.
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoproiector și ecran de proiecție.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	C5. Aplicarea practică a cunoștințelor dobândite prin studiu în vederea formării profesionale, cu identificarea unor noi soluții metodologice; asumarea unor norme etice în preluarea și difuzarea informației de orice natură.
Competențe transversale	CT3. Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională continuă și alegerea rațională a modalităților acestei formări

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. Cunoașterea aprofundată a ariei de specializare și, în cadrul acesteia, a dezvoltărilor teoretice, metodologice și practice specifice programului; utilizarea adecvată a limbajului specific în comunicarea cu medii profesionale diferite C3.2. Explicarea în context multidiscplinar a unor fenomene culturale complexe Og. Cuprinderea într-o structură unitară și coerentă a principalelor momente din evoluția cronologică a culturii și a literaturii române, în perioada interbelică, în context european
7.2 Obiectivele specifice	2. Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru explicarea și interpretarea unor situații noi, în contexte mai largi asociate domeniului O1. Cunoașterea principalelor aspecte din evoluția cronologică a comentariilor asupra principalelor fenomene de cultură și asupra unor opere literare românești reprezentative O2. Cultivarea sentimentului patriotic, a respectului față de valorile culturale naționale O3. Integrarea fenomenelor culturii și literaturii române în contextul larg al valorilor culturii și literaturii universale

	O4. Exersarea inteligenței, impunerea rigorilor gândirii, dezvoltarea metodei, a calităților logice și a calităților literare O5. Formarea unei baze de orientare cu largă deschidere pentru aprofundarea ulterioară, din perspectiva educației permanente, a temelor discutate, dar și a altor teme vizând raporturile culturii și literaturii românești cu valorile culturii și literaturii europene
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obs.
<p>C1. Considerații preliminare</p> <p>1. Temele cursurilor și ale seminariilor</p> <p>2. Bibliografia generală</p> <p>3. Considerații preliminare. Periodizare și contextualizare</p> <p><u>Bibliografie:</u> Ileana Ghemeș, <i>Atitudini culturale românești în context european</i>, Alba Iulia, Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”, Seria Didactica, 2011, pp. 227-246</p> <p><u>Lectură complementară:</u> Georgeta Orian, <i>Presă religioasă la Aiud în perioada interbelică. Studiu de caz – revista „Inima lui Isus”, în „Annales Universitatis Apulensis”, Series Philologica, Alba Iulia, nr. 19/2018, tom 2, pp. 157-164</i></p>	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore
<p>C2. Influențe din gândirea europeană</p> <p>1. Ferdinand Tönnies (1855-1936), <i>Comunitatea și societatea</i> (1887)</p> <p>2. Oswald Arnold Gottfried Spengler (1880-1936), <i>Declinul Occidentului</i> (1918-1922); <i>Omul și tehnica</i> (1931); <i>Ora deciziei</i> (1934)</p> <p>3. Leo Viktor Karl August Frobenius (1873-1938), <i>Paideuma. Schiță a unei filosofii a culturii (Aspecte ale culturii și civilizației africane)</i> (1925)</p> <p>4. Hermann Keyserling (1880-1946), <i>Analiza spectrală a Europei</i> (1927)</p> <p>5. Nikolai Alexandrovici Berdiaev (1874-1948), <i>Sensul istoriei</i> (1923); <i>Noul Ev Mediu: Meditație privind destinul Rusiei și Europei</i> (1924); <i>Omul și mașina</i> (1934); <i>Destinul omului în ziua de azi</i> (1936)</p> <p>6. Julius Evola (1898-1974), <i>Revolta împotriva lumii moderne</i> (1934)</p> <p>7. José Ortega y Gasset (1883-1955), <i>Dezumanizarea artei</i> (1925)</p> <p>8. Charles Maurras (1868-1952), <i>Anchetă asupra monarhiei</i> (1900-1909); <i>Ideile mele politice</i> (1937)</p> <p>9. Henri Massis (1886-1970), <i>Apărarea Occidentului</i> (1927)</p> <p>10. Jacques Maritain (1882-1973), <i>Primatul spiritului</i> (1927); <i>Umanismul integral</i> (1936)</p> <p>11. René Guénon (1886-1951), <i>Orient și Occident</i> (1924); <i>Criza lumii moderne</i> (1927)</p> <p>12. Julien Benda (1867-1956), <i>Trădarea cărturarilor</i> (1927)</p> <p>13. Lucien Romier (1885-1943), <i>La răspântia imperiilor moarte</i> (1931)</p> <p>14. Bibliografie</p>	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore
<p>C3. Tendințe specifice în spațiul cultural românesc interbelic</p> <p>Nae Ionescu (1890-1940)</p> <p>1. Repere biobibliografice</p> <p>2. Personalitate modelatoare pentru „tânăra generație”</p> <p>3. Autohtonism și ortodoxie. Roza vânturilor (1937): • aspecte privind definirea identitară; • identificarea neamului românesc cu ortodoxia; • doctrina etnicismului românesc</p> <p>4. Bibliografie și site-grafie</p> <p>„Metafizica” lui Nae Ionescu, un plagiat, în vol. **, <i>Plagiatul la români</i>, selecție: Pavel Balmuș, prefață: Dan C. Mihăilescu, Editura ARC, 2004, pp. 176-197 [6 texte, în „România literară”, nr. 49-50, decembrie 1994 – nr. 2, 25-31 ianuarie, nr. 6, 22-28 februarie 1995]</p>	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore
<p>C4. Tendințe specifice în spațiul cultural românesc interbelic</p> <p>Mircea Eliade (1907-1986)</p> <p>1. Repere biobibliografice</p> <p>2. Descoperirea de sine a tinerei generații. Itinerariu spiritual (1927). <i>Scrisori către un provincial</i> (1927, 1928, 1932, 1933): • experiențele intelectuale ale tinerei generații; • lupta cu timpul; • valorificarea maximă a „libertății creatoare”</p> <p>3. Definirea identitară. Românii. Breviar istoric (<i>Os Romanos, Latinos do Oriente</i>, Lisabona, 1943; <i>Los Rumanos. Breviario historico</i>, Madrid, 1943; <i>Românii. Breviar istoric</i>, traducere din limba spaniolă de Aurica Brădeanu, în vol. Mircea Eliade, Meșterul Manole. Studii de etnologie și mitologie, ediție și note de Magda Ursache și Petru Ursache, studiu introductiv de Petru Ursache, Iași, Editura Timpul, 1992, pp. 3-52): • etno-istorie românească; • semnificații identitare specifice poporului român ca popor de frontieră</p> <p>4. Bibliografie</p>	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore
<p>C5. Tendințe specifice în spațiul cultural românesc interbelic</p> <p>Mircea Vulcănescu (1904-1952) (1)</p> <p>1. Repere biobibliografice</p> <p>2. Delimitări conceptuale. Preocupările spirituale ale tinerei generații. Spiritualitate (1934) și Generație (1934): • sentimentul apartenenței la o generație nouă, cu un profil spiritual distinct</p> <p>3. Definirea identitară. <i>Omul românesc</i> (1937), <i>Ispita dacică</i> (1941), <i>Dimensiunea românească a existenței</i> (1943): • neamul ca unitate de destin istoric; • figuri matriciale ale spiritualității naționale; teoria ispitelor „ispitele” - influențele, „alunecarea în direcția de a fi a anumitor popoare”, „reziduul actual al încercărilor prin care a trecut un neam”, „rezultatul latent al</p>	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore

experiențelor trecutului” (<i>Ispita dacică</i> , p. 42); • ispita tracică, identitate formativă primordială; • sensul dimensional al existenței românești 4. Bibliografie		
C6. O altă perspectivă asupra Generației: Mihail Sebastian (1907-1945) 1. Repere biobibliografice 2. O altă perspectivă asupra Generației; problema antisemitismului. De două mii de ani; Cum am devenit huligan <u>Bibliografie:</u> Mihail Iovănel, <i>Evreul improbabil. Mihail Sebastian: o monografie ideologică</i> , Cartea Românească, 2021. Adrian Lesenciuc, <i>Brașovul într-o altfel de lumină a centralității. Traseele lui Mihail Sebastian sau Lepădarea de „diavolul de amiază”</i> , în vol. <i>Critica de direcție. Vol. I. Analiză vectorială</i> , Iași, Editura Junimea, 2021, pp. 72-86.	Prelegerea Explicația Demonstrația	2 ore
8.2 Bibliografie minimală obligatorie • Tematică, bibliografie, sinteze în vol.: Ileana Gheșeș, <i>Atitudini culturale românești în context european</i> , Alba Iulia, Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”, Seria „Didactica”, 2011 1. Al. Husar, cap. <i>Ideea europeană</i> , în vol. <i>Ideea europeană sau Noi și Europa (istorie, cultură, civilizație)</i> , Institutul European Iași. Hyperion Chișinău, 1993, pp. 341-364 2. Constantin Pricop, <i>Seduția ideologiilor și luciditatea (rigoarea) criticii. Privire asupra criticii literare românești din perioada interbelică</i> , București, Editura Integral, 1999 3. Z. Ornea, <i>Anii treizeci. Extrema dreaptă românească</i> , București, Editura Fundației Culturale Române, 1996 4. Claudio Mutti, <i>Penele Arhanghelului. Intelectualii români și Garda de Fier (Nae Ionescu, Mircea Eliade, Emil Cioran, Constantin Noica, Vasile Lovinescu)</i> , cu o prefață de Philippe Baillet, traducere de Florin Dumitrescu, ediție îngrijită și postfață de Răzvan Codrescu, București, Editura Anastasia, 1997 5. Ileana Gheșeș, <i>Orientări culturale românești în perioada interbelică. Personalități, comentarii și texte</i> , Alba Iulia, Editura Aeternitas, Colecția Bibliotheca Universitatis Apulensis, XX, Seria Filologie, 2010. 6. Adrian Lesenciuc, <i>Cultura română, între drumul propriu și „imitațiune”</i> , în vol. <i>Critica de direcție. Vol. I. Analiză vectorială</i> , Iași, Editura Junimea, 2021, pp. 109-135; <i>Închidere și deschidere la români: închiderea care se deschide</i> , pp. 136-159; <i>Calea europeană. Corolar al deschiderii culturale românești</i> , pp. 160-176.		
Seminar		Obs.
S1. Coordonate scriitoricești în spațiul cultural și literar românesc interbelic 1. Pasiunea pentru presă: tendința de grupare a scriitorilor în jurul unor mari publicații apărute în capitală sau în centrele provinciilor istorice; tendința de dispersare spre mulțimea publicațiilor apărute ca rezultat al stimulării energiilor creatoare locale de pe întreg cuprinsul țării 2. Ieșirea din sedentarism: afirmarea unor noi experiențe literare; implicarea în planul vieții politice, în planul vieții universitare, în activitatea diplomatică, în planul vieții religioase, în activitatea de culturalizare 3. Formația intelectuală: deschiderea spre noi orizonturi culturale și polarizarea atitudinilor: „europeismul”, tendința de abandonare a climatului autohton prin imitare, adaptare și integrare europeană, având ca repere valorile Occidentului; autohtonismul, tendința adversă, de evadare din formele civilizației apasene și de reîntoarcere la valorile tradiționale românești <u>Bibliografie:</u> Ileana Gheșeș, <i>Atitudini culturale românești în context european</i> , Alba Iulia, Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”, Seria Didactica, 2007 ¹ , 2009 ² , pp. 5-22; 2011, pp. 5-18.	Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire	2 ore
S2. Aspecte ale polarizării atitudinilor culturale românești interbelice. Ecouri din gândirea europeană în spațiul cultural și literar românesc interbelic <u>Bibliografie:</u> Keith Hitchins, cap. Marea dezbatere , în vol. <i>România 1866-1947</i> , București, Editura Humanitas, 1996, pp. 315-358 Z. Ornea, <i>Rațiunea și raționalismul – sub acuzare</i> , în vol. <i>Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea</i> , București, Editura Eminescu, 1980, pp. 237-300 Marta Petreu, <i>Generația '27 între Holocaust și Gulag. Mircea Eliade și Klaus Mann despre generația tânără</i> , Polirom, 2016.	Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire	2 ore
S3. Nae Ionescu și modelul atitudinal autohtonizant. Apologia ortodoxiei <u>Bibliografie:</u> Nae Ionescu, Roza vânturilor 1926-1933 , culegere îngrijită de Mircea Eliade, postfață de Mircea Eliade, București, Editura Cultura Națională, 1937 ¹ ; reeditare anastatică de Dan Zamfirescu, București, Editura Roza Vânturilor, 1990 ² : • <i>Ad maturandum christianae unitatis bonum</i> (1926), pp. 12-17; • <i>Tineretul și ortodoxia</i> (1926), pp. 17-19; • <i>Biserica țărănilor</i> (1926), pp. 34-36; • <i>Pentru reintrarea în ortodoxie</i> (1929), pp. 55-58; • <i>Muntenia care unifică</i> (13 mai 1928), pp. 145-148; <i>De la „Sămănătorul” la noul stat românesc</i> (13 august 1930), pp. 190-193 Mircea Braga, <i>A trăi în lumi opozabile (Pornind de la întrebări)</i> , în „Euphorion”, an XXXIV, nr.2/2023, pp. 61-63	Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire	2 ore
S4. Mircea Eliade și experiențele intelectuale ale tinerei generații. Despre semnificații identitari specifici poporului român <u>Bibliografie:</u> Mircea Eliade, <i>Itinerariu spiritual. Scrieri de tinerețe, 1927</i> , îngrijirea ediției și note de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 2003: <i>Itinerariu spiritual</i> (1927): • <i>Linii de orientare</i> , pp. 263-267; • <i>Critica diletantismului</i> , pp. 267-272; • <i>Către un nou diletantism</i> , pp. 272-275; • <i>Între catedră și laborator</i> , pp. 284-288; • <i>Experiențele</i> , pp. 289-292; • <i>Cultura</i> , pp. 304-308;	Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire	2 ore

<p>• <i>Insuficiența literaturii</i>, pp. 308-312; • <i>Teozofie?</i>, pp. 327-331; • <i>Misticismul</i>, pp. 342-346; • <i>Între Luther și Ignațiu de Loyola</i>, pp. 349-352; • <i>Ortodoxia</i>, pp. 357-360; • <i>Final</i>, pp. 360-362; <i>Bibliografie</i>: Mircea Eliade, <i>Virilitate și asceză. Scrieri din tinerețe, 1928</i>, îngrijirea ediției și note de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 2008: • <i>Sensul „Itinerariului spiritual”</i> (1928), pp. 163-164; • <i>Anno Domini</i> (1928), pp. 9-12; • <i>Spiritualitate și ortodoxie</i> (1928), pp. 294-296; • <i>Împotriva Moldovei</i> (1928), pp. 58-62 <i>Bibliografie</i>: Mircea Eliade, <i>Meșterul Manole. Studii de etnologie și mitologie</i>, ediție și note de Magda Ursache și Petru Ursache, studiu introductiv de Petru Ursache, Iași, Editura Timpul, 1992: • <i>Românii. Breviar istoric</i> (1943), traducere din limba spaniolă de Aurica Brădeanu, pp. 3-52</p>		
<p>S5. Mircea Vulcănescu despre spiritualitatea interbelică și despre tânăra generație <i>Bibliografie</i>: Mircea Vulcănescu, „<i>Tânăra generație. Crize vechi în haine noi. Cine sunt și ce vor tinerii români?</i>”, ediție îngrijită de Marin Diaconu, București, Editura Compania, 2004. <i>Bibliografie</i>: Mircea Vulcănescu, <i>Opere</i>, I-II: I. <i>Dimensiunea românească a existenței [Pentru o nouă spiritualitate filosofică. Către ființa spiritualității românești]</i>, ediție îngrijită de Marin Diaconu, prefața de Eugen Simion, București, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, Editura Univers Enciclopedic, 2005: <i>Spiritualitate</i> (1934), pp. 14-23; <i>Generație</i> (1934), pp. 616-650</p>	<p>Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire</p>	<p>2 ore</p>
<p>S6. Tendințe specifice în spațiul cultural românesc interbelic. Eugen Ionescu (1909-1994) și cultura română văzută din exil; Emil Cioran (1911-1995) și Schimbarea la față a României 1. Repere biobibliografice 2. Definierea identitară. <i>Littérature roumaine</i> (Paris, 1955): • semnificanți identitari specifici poporului român „exportați” străinătății; • problematică literară și culturală amplificată cu informații referitoare la etnogeneză și la cronologia marilor evenimente din istoria națională <i>Bibliografie</i>: Eugène Ionesco, <i>Littérature roumaine suivi de Grosse chaleur, adapté de I.-L. Caragiale</i> [1955], Fata Morgana, Saint-Clément-la-Rivière, 1998: <i>Littérature roumaine</i>, pp. 7-57 Emil Cioran, <i>Schimbarea la față a României</i>, București, Editura Humanitas, 1990.</p>	<p>Problematizarea Conversația Învățarea prin descoperire</p>	<p>2 ore</p>
<p>Bibliografie minimală obligatorie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tematică, bibliografie, sinteze în vol.: Ileana Ghomeș, Atitudini culturale românești în context european, Alba Iulia, Tipografia Universității „1 Decembrie 1918”, Seria „Didactica”, 2011 <ol style="list-style-type: none"> 1. Keith Hitchins, cap. <i>Marea dezbateri</i>, în vol. <i>România 1866-1947</i>, București, Editura Humanitas, 1996, pp. 315-358 2. Constantin Noica, <i>Pagini despre sufletul românesc</i>, București, Humanitas, 1991. 3. Marta Petreu, <i>Blaga, între legionari și comuniști</i>, Polirom, 2021/ 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost analizat în comisia de monitorizare și evaluare a programului de studiu (din comisie fac parte reprezentanți ai angajatorilor și asociațiilor profesionale din domeniu), reieșind corelarea conținuturilor predate cu nevoile culturale ale societății actuale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<p>CE. 1.1. Calitatea exprimării, comunicarea scrisă eficientă în limba română CE. 1.2. Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite; capacitatea de analiză și sinteză; originalitatea CE. 1.3. Interpretarea și evaluarea critică a fenomenului cultural interbelic românesc în contexte diferite CE. 1.4. Abordarea din diverse perspective interpretative a unui text literar, operarea cu tehnicile de cercetare CE. 1.5. Formularea unui punct de vedere profesional asupra vieții culturale interbelice românești, pornind de la pozițiile exprimate în bibliografia de specialitate</p>	<p>scrisă (S): lucrare scrisă; chestionar; grilă; test</p>	<p>50%</p>
10.5 Seminar/ laborator	<p>CE. 1.1. Calitatea exprimării, comunicarea orală eficientă în limba română CE. 1.2. Cantitatea și calitatea cunoștințelor însușite; capacitatea de analiză și sinteză; originalitatea CE. 1.3. Interpretarea și evaluarea critică a fenomenului cultural interbelic românesc în contexte diferite CE. 1.4. Abordarea din diverse perspective interpretative a unui text literar, operarea cu tehnicile de cercetare CE. 1.5. Formularea unui punct de vedere profesional asupra vieții culturale interbelice românești, pornind de la pozițiile exprimate în bibliografia de specialitate</p>	<p>orală (O): conversația; expunerea liberă practică (P): aplicații; referat; portofoliu, proiect</p>	<p>50%</p>
<p>10.6 Standard minim de performanță: Obținerea notei minime 5 SP3. Participarea la realizarea unui proiect de cercetare cu o temă conexasă tematicii cursului. Cerințe minime de promovare (pentru nota 5): participare nesistematică la orele de curs; cunoștințe minimale din problematica disciplinei; capacitate redusă de transfer al informației de specialitate; obținerea a minimum 5 pct. la lucrarea scrisă. Cerințe maxime de promovare (pentru nota 10): participare activă și sistematică la dezbaterile de la curs și seminar; cunoștințe temeinice din problematica disciplinei; capacitate sporită de transfer al informației de specialitate; obținerea punctajului maxim la toți indicatorii de mai sus.</p>			

Data completării: 18.08.2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament
11.09.2023

Semnătura director de departament